

Asettamis päätös

17.12.2024

VN/33066/2024

VN/33066/2024-OKM-6

Jakelussa mainituille

Ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta ja toisen asteen koulutuksen lukuvuosimaksuja valmisteleva työryhmä

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan esityksen ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevien säädösten uudistamiseksi sekä täysikatteisista lukuvuosimaksuista EU/ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen ammatilliseen tai lukiokoulutukseen tuleville opiskelijoille. Työryhmä asetetaan ajalle 1.1.2024-31.1.2026.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille avataan mahdollisuus myydä tutkintoon johtavaa koulutusta markkinoilla kansalaisille vastaavalla tavalla kuin korkeakoulutuksessa. Tilauskoulutuksella vastataan erityisesti osaaajapulaan, kun tutkintoon johtavaa koulutusta voidaan myydä markkinoilla. Tilauskoulutuksen laajentamisen osalta valmistelussa tulee arvioida kuntien ja kuntayhtymien mahdollisuus järjestää tilauskoulutusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on valmistellut lukiolain, ammattikorkeakoululain ja yliopistolain muutosesitykset, joilla lainsäädäntöä pyritään täsmentämään niin, että tilauskoulutusopiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista sovitaan entistä paremmin tilaajien ja korkeakoulujen tai koulutuksen järjestäjien välisillä sopimuksilla. Lisäksi säädetään korkeakoulujen ja lukiokoulutuksen järjestäjien velvollisuudesta tiedottaa opiskelijoille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Vastaavaa ehdotusta valmisteltiin myös lokakuussa 2024 eduskunnalle annettuun ammatillista koulutusta koskevaan hallituksen esitykseen Lausuntokierroksen jälkeen ehdotus poistettiin hallituksen esityksestä, koska lausuntopalautteen mukaisia muutoksia ei olisi ehditty tekemään lainvalmistelun aikataulussa.

Hallitus linjasi huhtikuun 2024 kehysriihessä kuntien velvoitteiden keventämisestä ja maksutulopohjan vahvistamisesta niin, että ne helpottavat kuntien taloudellista tilannetta. Vuoden 2025 talousarvioesityksen mukaan kunnat rahoittavat 63 prosenttia lukiokoulutuksen ja 53 prosenttia ammatillisen koulutuksen valtionosuusmäärärahasta. Näin kaikki kunnat osallistuvat myös EU/ETA-maiden ulkopuolelta Suomeen opiskelutarkoituksessa hakeutuvien henkilöiden koulutuksen rahoittamiseen. Kuntien maksuvelvoitteita voidaan keventää ja maksutulopohjaa vahvistaa antamalla lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjille mahdollisuus kerätä lukuvuosimaksuja opiskelijoilta, jotka saapuvat opiskelemaan Euroopan talousalueen ulkopuolelta. Näiden opiskelijoiden kouluttamiseen ei myönnettäisi jatkossa valtionosuusrahoitusta, joten koulutuksesta aiheutuvat kustannukset rahoitettaisiin opiskelijoilta perittävillä maksuilla.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Migrin mukaan opiskelijoiden oleskelulupahakemusten määrä on kasvanut merkittävästi. Vuonna 2023 opiskeluperäistä oleskelulupaa haki 12 687 henkilöä. Vuoden 2023 hakijamäärä oli 30 % suurempi kuin edellisenä vuotena ja kasvu on jatkunut vuonna 2024. Heistä lukiokoulutuksen opiskelijoita oli noin 400 ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoita noin 1800. Suomalaista lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta markkinoidaan aktiivisesti maan rajojen ulkopuolella maksuttomana koulutusmahdollisuutena. Eri viranomaiset ovat kiinnittäneet huomiota kansainväliseen opiskelijarekrytointiin liittyviin lieveilmiöihin, jotka pahimmillaan voivat johtaa maahan saapuneiden opiskelijoiden hyväksikäyttöön. Suomeen tulee Euroopan talousalueen ulkopuolelta toisen asteen koulutukseen opiskelijoita maksulliseen tilauskoulutukseen ja julkisesti rahoitettuun koulutukseen. Tämän vuoksi lukuvuosimaksuja ja tilauskoulutusta koskevat esitykset on tarkoitukseenmukaista valmistella yhdessä.

Työryhmä ja sen tehtävät

Työryhmän tehtävänä on valmistella esitykset:

- tilauskoulutuksen laajentamisesta EU/ETA-alueen kansalaisille
- tilauskoulutuksen opiskelijoiden aseman parantamiseksi ammatillisessa koulutuksessa vastaavalla tavalla kuin lukiokoulutukseen ja korkeakoulutukseen on esitetty
- täysikatteisista lukuvuosimaksuista EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa
- muista tarvittavista toimista kansainvälisen opiskelijarekrytointin eettisyyden varmistamiseksi ja opiskelijoiden aseman parantamiseksi.

Työryhmän valmistelun tukena ovat ministeriön 10.10.2023 asettamat ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen seurantaryhmät, joiden toimikautta on 17.12.2024 tehdyllä päätöksellä jatkettu 30.6.2026 asti.

Työryhmän jäsenet

1. Puheenjohtaja ylijohdaja Petri Lempinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
2. Varapuheenjohtaja hallitusneuvos Anna Kankaanpää, opetus- ja kulttuuriministeriö
3. Opetusneuvos, yksikön päällikkö Marko Aaltonen, Opetushallitus
4. Opetusneuvos, yksikön päällikkö Petri Lehikoinen, Opetushallitus
5. Budjettineuvos Sanna Nieminen, valtiovarainministeriö, varajäsen hallitusneuvos Ville Koponen, valtiovarainministeriö
6. Lakiasianjohtaja Juha Myllymäki, Suomen Kuntaliitto ry
7. Neuvotteleva virkamies Markku Virtanen, työ- ja elinkeinoministeriö, varajäsen hallitusneuvos Katri Niskanen, työ- ja elinkeinoministeriö
8. Opetusneuvos Minna Bálint, opetus- ja kulttuuriministeriö

Työryhmän asiantuntijasihteerinä toimii opetusneuvos Minna Bálint opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Työryhmän kokoonpano ei täytä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetettuja vaatimuksia. Kaikilla ryhmään nimettävillä tahoilla ei ole ollut mahdollisuutta nimetä sekä mies- että naisehdokkaita, joten poikkeamiselle on lain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen erityiset syyt.

Kustannukset

Työryhmän kulut maksetaan talousarvioltiltä 29.20.21. Matkakulut korvataan valtion matkustussääntöjen ohjeiden mukaisesti.

Opetusministeri

Anders Adlercreutz

Neuvotteleva virkamies

Ulla-Jill Karlsson

Jakelu

Opetushallitus
Suomen Kuntaliitto ry
TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
VM Valtiovarainministeriö
Työryhmän jäsenet

Tiedoksi

OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anders Adlercreutz
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Mikaela Nylander
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Westerholm
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen

VN/33066/2024-OKM-6

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: